

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 45/ 2003
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Ε'**

Συνεδρίαση της 19-2-2003

Σύνθεση

Προεδρεύων : Θεόδωρος Θεοφανόπουλος, Νομικός Σύμβουλος Ν.Σ.Κ. κωλυομένου του Προέδρου του Ε' Τμήματος.

Νομικοί Σύμβουλοι: Γεώργιος Κατράνης, Ευάγγελος Τριτάς, Βλάσιος Βούκαλης, Φώτιος Τάτσης, Θεόδωρος Ηλιάκης, Ιωάννης Σακελλαρίου, Μιχαήλ Απέσσος, Ηλίας Ψώνης.

Πάρεδροι : (γνώμες χωρίς ψήφο)

Εισηγητής : Ηλίας Ψώνης , Νομικός Σύμβουλος Ν.Σ.Κ.

Αριθ. ερωτήματος: Αριθ. πρωτ. 31056/B7/1-5-2002 της Δ/νσης Μεταπτυχιακών Σπουδών και Έρευνας / Τμήμα ΥΠΕΠΘ.

Περίληψη ερωτημάτων : : Εάν ο επιβλέπων καθηγητής Τριμελούς συμβουλευτικής Επιτροπής (εφεξής Τ.Σ.Ε.) του οικείου Τμήματος Α.Ε.Ι. μετακινηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1 περ. α του Ν.2517/97 σε άλλο τμήμα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. τίθενται διαζευκτικά τα εξής ερωτήματα:

1. Αποβάλλει ο μετακινηθείς την ιδιότητα του επιβλέποντος των υποψηφίων διδακτόρων διότι έπαψε να είναι εφεξής μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος στο οποίο ανήκει ο υποψήφιος διδάκτορας ; ή

2. Μήπως ο μετακινηθείς διατηρεί αυτοδικαιώς την ιδιότητα του επιβλέποντος καθηγητή και μέλους της Τ.Σ.Ε. κατ' ανάλογο εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 45 παρ. 5 Ν. 2413/96, σύμφωνα με τις οποίες οι αποχωρήσαντες λόγω συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας διατηρούν την ιδιότητα, τόσο του επιβλέποντος, όσο και του μέλους της Τ.Σ.Ε. και μετά την συνταξιοδότησή τους, ή

3. Μήπως επιτρέπεται στην οικεία Γενική Συνέλευση Ειδικής Συνθέσεως (εφεξής Γ.Σ.Ε.Σ.) που είναι αρμόδια κατά νόμον για τον ορισμό των μελών της Τ.Σ.Ε. στα πλαίσια της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της αυτοδιοίκησης των Α.Ε.Ι. να αποφασίζει, εκτιμώντας τα δεδομένα κάθε περίπτωσης, ότι ο μετακινηθείς καθηγητής θα εξακολουθήσει (ή θα πάψει) να επιβλέπει τον υποψήφιο διδάκτορα και να είναι μέλος της Τ.Σ.Ε. ;

Επί των ανωτέρω ερωτημάτων το ΕΤμήμα του Ν.Σ.Κ. κατά πλειοψηφία γνωμοδότησε ως ακολούθως :

I. Στη παρ. 5 περιπτ. α του άρθρου 12 που έχει το τίτλο «Οργάνωση - Λειτουργία Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών» του Ν. 2083/92 (ΦΕΚ Α' - 159) ορίζεται:

«Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή - υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση ειδικής Συνθέσεως, ύστερα από εισήγηση της συντονιστικής επιτροπής, τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, η οποία είναι αρμόδια για την καθοδήγηση και την επίβλεψη του υποψηφίου. Η συμβουλευτική επιτροπή απαρτίζεται από τον επιβλέποντα που είναι μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (εφεξής Δ.Ε.Π.) του οικείου Τμήματος και ανήκει στην βαθμίδα του καθηγητή ή του αναπληρωτή καθηγητή, ή του επίκουρου καθηγητή και δύο άλλα μέλη Δ.Ε.Π. από τα οποία μπορεί το ένα να είναι λέκτορας του οικείου τμήματος, εφόσον είναι μόνιμος ή έχει τουλάχιστον τριετή θητεία, ή ερευνητής αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου ή ιδρυματος κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 3α του παρόντος σύμφωνα με την οποία την διδασκαλία των μαθημάτων στα Π.Μ.Σ. καθώς και τις ασκήσεις μπορούν να τις αναλάβουν και ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική ή ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα. Σύμφωνα δε με το άρθρο 13 παρ. 1 Ν.

1268/82 το Δ.Ε.Π. αποτελείται από Καθηγητές, Αναπληρωτές Καθηγητές, Επίκουρους Καθηγητές και Λέκτορες.

Επίσης στην παρ. 5 του άρθρου 45 Ν. 2413/1996 ορίζεται ότι: «Μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., που αποχωρούν λόγω συμπληρώσεως του ορίου ηλικίας διατηρούν την ιδιότητα του μέλους τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής υποψηφίων διδακτόρων και την ιδιότητα του επιβλέποντος καθηγητή, τις οποίες έχουν πριν την αποχώρησή τους . . .»

Εξ άλλου στην παρ. 1 του άρθρου 5 Ν. 2517/97 με το οποίο καθιερώνεται η δυνατότητα μετακίνησης μελών Δ.Ε.Π. σε άλλο Τμήμα Α.Ε.Ι. ορίζεται ότι: «Τα μέλη Δ.Ε.Π. που συμπληρώνουν τουλάχιστον τρία (3) χρόνια υπηρεσίας σε αυτοδύναμο Τμήμα στο οποίο υπηρετούν, έχουν τη δυνατότητα μετακίνησης σε άλλο Τμήμα του ίδιου ή άλλου Πανεπιστημίου, στην ίδια θέση της βαθμίδας που κατέχουν, στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο και σε οργανική θέση του Τμήματος υποδοχής και εάν δεν υπάρχει σε συνιστώμενη αυτοδικαίως σε αυτό προσωποπαγή θέση. . . Για τη μετακίνηση απαιτείται αίτηση του ενδιαφερόμενου προς το Τμήμα του και προς το τμήμα υποδοχής, καθώς και αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη των Γενικών Συνελεύσεων των δύο Τμημάτων. Η μετακίνηση γίνεται με πράξη του Πρύτανη του Πανεπιστημίου υποδοχής μετά από σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου προελεύσεως.

Τέλος στην παρ. 1 του άρθρου 16 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζεται ότι « Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες η ανάπτυξη και η προαγωγή του αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία της διδασκαλίας και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον της υπακοής στο Σύνταγμα.» ενώ στη παρ. 5 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους . . .»

II. Από το συνδυασμό και την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων τη συναφή Νομολογία και θεωρία προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής που έχει αναλάβει την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής επιβλέπεται στην έρευνά του από τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, η οποία έχει ως κύριο έργο την επίβλεψη και καθοδήγηση του υποψήφιου διδάκτορα. Ειδικότερα και όσον αφορά τη σύνθεση της Τ.Σ.Ε., ο νόμος ορίζει, ότι απαρτίζεται από τον επιβλέποντα, ο οποίος κατά ρητή επιταγή του νόμου **πρέπει να είναι μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου τμήματος, στα πλαίσια του οποίου εκπονείται η διδακτορική διατριβή και να ανήκει οπωσδήποτε σε μία από τις βαθμίδες του Καθηγητή ή του Αναπληρωτή Καθηγητή ή του Επίκουρου Καθηγητή.** Για τα άλλα δύο μέλη Δ.Ε.Π. της Τ.Σ.Ε. ο νόμος δεν διακρίνει αν θα ανήκουν στο οικείο τμήμα του Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα του ίδιου ή και άλλου Α.Ε.Ι. Ωστόσο ο νόμος ορίζει ότι το ένα από τα δύο μέλη μπορεί να είναι Λέκτορας του οικείου Τμήματος υπό προϋποθέσεις ή και ερευνητής αναγνωρισμένου ερευνητικού ιδρύματος της ημεδαπής ή αλλοδαπής και πάλι υπό προϋποθέσεις. Τούτο σημαίνει ότι η Γ.Σ.Ε.Σ. που είναι αρμόδια για τον ορισμό των μελών της Τ.Σ.Ε. δεσμεύεται από το νόμο όσον αφορά τον επιβλέποντα όχι όμως και ως προς τα άλλα δύο μέλη Δ.Ε.Π. τα οποία **κατά βάση πρέπει να ανήκουν στις ανώτερες βαθμίδες είτε του οικείου τμήματος είτε και άλλου τμήματος συγγενούς οπωσδήποτε γνωστικού αντικειμένου.** Παρέχεται όμως η δυνατότητα στην Γ.Σ.Ε.Σ. να ορίσει το ένα από τα δύο μέλη Δ.Ε.Π. από την κατώτατη βαθμίδα των μελών Δ.Ε.Π. δηλαδή των Λεκτόρων και μάλιστα του οικείου Τμήματος υπό προϋποθέσεις είτε από τους ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων, οι οποίοι δεν ανήκουν βεβαίως στα μέλη Δ.Ε.Π. και υπό την προϋπόθεση ότι κατέχουν διδακτορικό δίπλωμα και έχουν επαρκή επιστημονική ή συγγραφική δραστηριότητα.

Κατά συνέπεια σε περίπτωση που ο επιβλέπων της Τ.Σ.Ε. παύσει, για οιοδήποτε λόγο, να ανήκει στο οικείο τμήμα η Γ.Σ.Ε.Σ. οφείλει να τον αντικαταστήσει. Διαφορετικά δεν είναι νόμιμη η σύνθεση της. Κατά παρέκκλιση όμως των ανωτέρω η ίδιότητα του επιβλέποντος καθώς και του μέλους της Τ.Σ.Ε. των υποψηφίων διδακτόρων δεν χάνεται, εάν τα μέλη ΔΕΠ αποχωρήσουν λόγω συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας, αλλά διατηρείται και μετά την συνταξιοδότησή τους, μέχρις ότου, βεβαίως, περατώσουν το έργο, που τους είχε ανατεθεί, προτού αποχωρήσουν. Ο λόγος για τον οποίο θεσπίσθηκε η ανωτέρω, κατά παρέκκλιση, ρύθμιση είναι προφανής, καθόσον

παρέχεται στη Γ.Σ.Ε.Σ. η δυνατότητα να ορίζει ως μέλη της Τ.Σ.Ε. και μέλη Δ.Ε.Π. που βρίσκονται στα πρόθυρα της συνταξιοδότησης χωρίς να κινδυνεύει η εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής για την οποία απαιτείται τουλάχιστον τριετές χρονικό διάστημα. Έτσι αξιοποιούνται έμπειρα και ικανά μέλη Δ.Ε.Π. στις ερευνητικές εργασίες, τα οποία, άλλως, θα έμειναν αναξιοποίητα λόγω της επερχόμενης συνταξιοδότησης τους.

Η ρύθμιση αυτή λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρος της επιβάλλεται να ερμηνευθεί στενά και δεν μπορεί, κατά την άποψή μου, να επεκταθεί αναλογικώς η εφαρμογή της και σε άλλες περιπτώσεις που ο νόμος δεν προσδίδεις (Βλ. ολ. ΣΤΕ 3333/2000 ΝοΒ 50, 2002 σελ. 192 επ.). Κατά συνέπεια εάν ο επιβλέπων της Τ.Σ.Ε. μετακινηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 Ν. 2517/97 και αλλάξει τμήμα, σύμφωνα με τα εκτεθέντα χάνει την ιδιότητα του επιβλέποντος και η Γ.Σ.Ε..Σ. είναι υποχρεωμένη να τον αντικαταστήσει. Αντίθετη άποψη θα οδηγούσε σε παράβαση ρητών διατάξεων και σε ερμηνεία *contra legem* χωρίς να συντρέχουν προς τούτο λόγοι:

Το γεγονός όμως ότι μεταξύ του υποψηφίου διδάκτορα και του επιβλέποντος δημιουργείται μία ιδιαίτερη προσωπική σχέση αναγκαία, ως είναι φυσικό, για την εκπόνηση της ερευνητικής εργασίας δεν είναι ικανό επιχείρημα για να δοθεί διάφορη, από την ανωτέρω λύση. Και τούτο διότι ο νομοθέτης ενδιαφερόμενος για την ομαλή εξέλιξη και περάτωση των διπλωματικών εργασιών και προς αποφυγήν της διακοπής τους ή ματαίωσής τους θέσπισε αυστηρή διαδικασία και προϋποθέσεις για την μετακίνηση των μελών Δ.Ε.Π. Συγκεκριμένα μέλος ΔΕΠ Α.Ε.Ι. που επιθυμεί να μετακινηθεί σε άλλο τμήμα Α.Ε.Ι. πρέπει να πληροί τις εξής προϋποθέσεις ήτοι : α) Να έχει συμπληρώσει τρία τουλάχιστον χρόνια σε αυτοδύναμο τμήμα Α.Ε.Ι. και β) να υποβάλλει αίτηση τόσον στον τμήμα το οποίο υπηρετεί όσο και στο τμήμα υποδοχής που επιθυμεί να μετακινηθεί. Περαιτέρω για να γίνει δεκτή η αίτησή του απαιτείται να εκδοθούν : α) σύμφωνη γνώμη και μάλιστα αιτιολογημένη των Γενικών Συνελεύσεων και των δύο τμημάτων και β) σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου προελεύσεως, η δε πράξη μετακίνησης γίνεται με πράξη του Πρύτανη του Πανεπιστημίου υποδοχής, εφόσον βεβαίως συντρέχουν οι ανωτέρω διατυπώσεις.

Ενώψει αυτών παρατηρούμε ότι το μέλος Δ.Ε.Π. που έχει ορισθεί ως επιβλέπων σε Τ.Σ.Ε. έχει αναλάβει εκ του νόμου υποχρεώσεις απέναντι στον υποψήφιο διδάκτορα και η ιδιότητα του επιβλέποντος πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη και να σταθμίσουν τ' αρμόδια όργανα τις επιπτώσεις που θα έχει η ενδεχόμενη μετακίνηση προκειμένου να διαμορφώσουν ανάλογη γνώμη; Ιδιαίτερα δε όταν η διατριβή βρίσκεται σε εξέλιξη. Σε περίπτωση δε που κρίνουν ότι πρέπει να μετακινηθεί, παρά το γεγονός ότι είχε αποκτήσει την ιδιότητα του επιβλέποντος, η Γ.Σ.Ε.Σ. είναι υποχρεωμένη κατά τα ανωτέρω να τον αντικαταστήσει με άλλο μέλος ΔΕΠ του οικείου Τμήματος για να υπάρχει νόμιμη σύνθεση.

2. Περαιτέρω τα Α.Ε.Ι., σύμφωνα με το Σύνταγμα, είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (δηλ. δημόσιες υπηρεσίες) **πλήρως αυτοδιοικούμενα, υποκείμενα στην κρατική εποπτεία.** Η αρχή της αυτοδιοίκησης των Α.Ε.Ι. καθώς και η επίσης συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας (άρθρ. 16 παρ. 1 Σύνταγμα) και της ελευθερίας της έρευνας και της διδασκαλίας αποτελούν τα βασικά στοιχεία της οργάνωσης και λειτουργίας των Α.Ε.Ι. Ειδικότερα α) Η αρχή της αυτοδιοίκησης των Α.Ε.Ι. ή της διοικητικής αυτοτέλειας, κατά τους συγγραφείς και τη νομολογία, **συνίσταται στην εξουσία την οποίαν διαθέτουν τόσο από το συντακτικό όσο και από τον κοινό νομοθέτη να αποφασίζουν για τις υποθέσεις τους με δικά τους αποκλειστικά όργανα.** Τα εν λόγω όργανα, άλλοτε ατομικά και άλλοτε συλλογικά, ορίζονται μεν από το κοινό νομοθέτη, αποτελούνται όμως από πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα ή μετέχουν στην πραγματοποίηση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής αποστολής υποκείμενα μόνον σε έλεγχο νομιμότητας **καθόσον ο ουσιαστικός έλεγχος είναι ασυμβίβαστος με την αρχή της πλήρους αυτοδιοικήσεως** η οποία άλλως θα ήταν κενή περιεχομένου (ΣΤΕ 2216/77).

Η κρατική εποπτεία των Α.Ε.Ι., η οποία κατά τα ανωτέρω περιορίζεται μόνον σε έλεγχο νομιμότητας, οπωσδήποτε αποτελεί περιορισμό της αυτοδιοίκησης, πλην όμως είναι συνταγματικώς κατοχυρωμένη, ως αναγκαίο κακό, για την διαφύλαξη της εξίσου αναγκαίας αρχής της νομιμότητας, στην οποία υπόκεινται όλα τα διοικητικά όργανα που ασκούν δημόσια εξουσία. (Βλέπε εκπαιδευτικό δίκαιο και θεσμοί Παν. Ε. Πουλή εκδόσεις Σάκκουλα 2001 σελίδα 320 παρ. 2 Εγχειρίδιο Διοικ. Δικαίου Επαρ. Π. Σπηλιωτόπουλου

Έκδοση 2001 σελίδα 257 αρίθμ 244 επ. Συνταγματικό Δίκαιο - Ατομικά δικαιώματα Π.Δ. Δαγτόγλου σελίδα 680 επόμ. και Νομολογία ΣτΕ 2786/1984 ολομ. 2788/84 ολομ. και Α.Ε.Δ. 30/85).

Σύμφωνα δε με την αρχή της νομιμότητας η διοίκηση (η τε κρατική και των ν.π.δ.δ.) οφείλει ή δύναται να προβαίνει σ'εκείνες μόνον στις ενέργειες, που της επιβάλλουν ή της επιτρέπουν οι κανόνες δικαίου. Ο ετεροκαθορισμός δε αυτός των διοικητικών πράξεων από τον κανόνα δικαίου αφορά όχι μόνο τη δέσμια αρμοδιότητα αλλά και τη διακριτική ευχέρεια.

Η διαφορά συνίσταται ότι στην μεν πρώτη η διοικητική πράξη εκδίδεται υποχρεωτικά εφόσον το διοικητικό όργανο διαπιστώσει ότι συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ενώ στη δεύτερη , η ενέργεια του διοικητικού οργάνου δεν προκαθορίζεται. Η ελευθερία αυτή του διοικητικού οργάνου σημαίνει ότι μπορεί να επιλέξει μεταξύ των πλειόνων λύσεων που προβλέπουν οι διατάξεις. Η επιλογή αυτή είναι και το όριο της ελευθερίας του.

Με άλλα λόγια, όταν παρέχεται, από το νόμο διακριτική ευχέρεια, το διοικητικό όργανο που καλείται να εφαρμόσει τον συγκεκριμένο κανόνα δικαίου δεν είναι αυθαίρετο αλλά περιορίζεται μέσα στα όρια που του χαράσει ο νόμος και η επιλογή του ελέγχεται για τυχόν υπέρβαση των ορίων της διακριτικής ευχέρειας (βλέπε Εγχειρίδιο Διοικ. Δικαίου Επ. Σπηλιοτόπουλο Έκδοση 2001 σελ. 91 επ. και 161 επ. παρ. 153).

β) Από την άλλη μεριά η αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της οποίας το περιεχόμενο είναι ευρύτατο, νοείται ως η εγγύηση της αδέσμευτης επιστημονικής σκέψης, της έρευνας και της διδασκαλίας. Η ελευθερία αυτή δεν πρέπει να εκλαμβάνεται μόνο ως ατομικό δικαίωμα του πανεπιστημιακού ερευνητή ή δασκάλου αλλά και ως οργανωμένη πνευματική δραστηριότητα, η οποία αναπτύσσεται σύμφωνα με τους κανόνες που θεσπίζει και τα οικονομικά μέσα που παρέχει το Κράτος μέσα στα πλαίσια της λειτουργίας των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων για την πραγματοποίηση των σκοπών τους (Βλεπε Χ. Πολίτης . Η Νομολογία για τα Α.Ε.Ι. Ανάτυπο από το περιοδικό « Το Σύνταγμα 1984 σελ. 601).

Μέσα στα όρια αυτά η ακαδημαϊκή ελευθερία είναι ένα πλέγμα ατομικών δικαιωμάτων και θεσμικών εγγυήσεων που αναφέρεται στο αυτοδιοικούμενο χώρο του Α.Ε.Ι. Υπό την έννοια αυτή οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι, ως δημόσιοι λειτουργοί, δεν δεσμεύονται από ιεραρχικές διατάξεις

και υπηρεσιακές οδηγίες σε ότι αφορά το περιεχόμενο και τη μέθοδο της επιστημονικής έρευνας και διδασκαλίας. Πρέπει δε να τονισθεί ότι το Σύνταγμα στο άρθρο 16 παρ. 1 θέτει ως όριο της ακαδημαϊκής ελευθερίας το καθήκον υπακοής στο Σύνταγμα. Τούτο σημαίνει ότι ο φορέας της ακαδημαϊκής ελευθερίας έχει τη δυνατότητα ν' αμφισβητήσει την ορθότητα των επιλογών του συντακτικού νομοθέτη όχι όμως και την δεσμευτικότητα των επιλογών του υποχρεούμενος κατά τα λοιπά να τηρεί και να εφαρμόζει το Σύνταγμα και τους νόμους (Βλέπε Β. Σκουρή Το δίκαιο της Παιδείας σελίδα 35 επ).

Κατά συνέπεια με βάση τα όσα εξετέθησαν ανωτέρω σχετικά με την ακαδημαϊκή ελευθερία και την αυτοδιοίκηση των Α.Ε.Ι. συνάγεται ότι η Γενική Συνέλευση Ειδικής Συνθέσεως αρμόδια κατά νόμον να ορίζει τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής υπόκειται ως διοικητικό όργανο στο Σύνταγμα και τους νόμους που διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία των μεταπτυχιακών σπουδών και κατά την άσκηση των καθηκόντων της δεν είναι αυθαίρετη αλλά είναι υποχρεωμένη να συμμορφωθεί με τις κείμενες διατάξεις. Εφόσον λοιπόν ο νόμος ορίζει ότι ο επιβλέπων πρέπει να είναι μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος δεσμεύεται από την διάταξη αυτή και δεν έχει διακριτική ευχέρεια να πράξει άλλως.

III. Εν κατακλείδι και ενόψει των όσων εξετέθησαν, η πλειοψηφία του τμήματος έχει την άποψη ότι ο επιβλέπων καθηγητής της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής σε περίπτωση που μετακινηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2517/97 σε άλλο τμήμα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. , χάνει την ιδιότητα του επιβλέποντος, καθόσον ο νόμος απαιτεί ρητώς ν' ανήκει ο επιβλέπων καθηγητής ως μέλος ΔΕΠ στο οικείο τμήμα του ΑΕΙ στα πλαίσια του οποίου εκπονείται η διδακτορική διατριβή. Το γεγονός ότι κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, ο νόμος 2413/96 (αρθρ. 45 παρ. 5) επιτρέπει στον επιβλέποντας καθηγητή καθώς και στα λοιπά μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής να διατηρούν την ιδιότητά τους αυτή και μετά την αποχώρησή τους από το Α.Ε.Ι. λόγω συνταξιοδοτήσεως δεν δικαιολογεί την εφαρμογή της κατ' ανάλογο επέκταση και σε άλλες περιπτώσεις. Και τούτο διότι η ρύθμιση αυτή ως εξαιρετική πρέπει να ερμηνεύεται στενά και όχι να επεκτείνεται και σε περιπτώσεις που ο νόμος δεν αντιμετωπίσε.

Τέλος η Γ.Σ.Ε.Σ. ως διοικητικό όργανο του ΑΕΙ αρμόδιο να ορίζει τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής, δεσμεύεται από τις κείμενες διατάξεις και δεν έχει διακριτική ευχέρεια να ενεργεί πέραν των όσων επιτάσσουν οι σχετικοί νόμοι που αναφέρονται στη λειτουργία και την οργάνωση των ΑΕΙ υποκείμενη και αυτή στον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων της όπως κάθε άλλο διοικητικό όργανο.

Κατά την άποψη όμως της μειοψηφίας η οποία εκφράσθηκε από τους Νομικούς Συμβούλους Ευάγγελο Τριτά και Φώτιο Τάτση υποστηρίχθησαν τα εξής :

« Μεταξύ του υποψήφιου διδάκτορα και του επιβλέποντα δημιουργείται μία ιδιαίτερη προσωπική σχέση, η οποία συνήθως αρχίζει με την επιθυμία ή επιλογή του υποψήφιου να εκπονήσει την ερευνητική του εργασία με την καθοδήγηση και επίβλεψη συγκεκριμένου επιβλέποντα και συνεχίζεται με την σταδιακή υλοποίηση της ερευνητικής εργασίας σε πλαίσιο, που έχει καθορισθεί από τον επιβλέποντα και με τις οδηγίες, υποδείξεις και παρατηρήσεις του ίδιου. Ο υποψήφιος αποβλέπει στην απρόσκοπτη υλοποίηση της ερευνητικής του εργασίας, η οποία διαταράσσεται σε περίπτωση αλλαγής του προσώπου του επιβλέποντα. Την αλλαγή αυτή, η οποία είναι αντίθετη με την αρχή της εμπιστοσύνης, η οποία πρέπει να διέπει τις πάσης φύσεως σχέσεις των πολιτών δεν υιοθετεί και η διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 45 Ν. 2413/1996, με την οποία ορίζεται, ότι σε περίπτωση αποχωρήσεως λόγω ορίου ηλικίας μέλους Δ.Ε.Π. τούτο διατηρεί την ιδιότητα του επιβλέποντα - καθηγητή. Συνεπώς, με το ίδιο πνεύμα και στο πλαίσιο της ίδιας αρχής της εμπιστοσύνης πρέπει ν'ερμηνευθεί και η βασική διάταξη της παρ. 5 περιπτ. α' του άρθρου 12 του Ν. 2083/92, δηλ. ότι ο ορισμός του επιβλέποντα γίνεται για να διαρκέσει μέχρι την υλοποίηση της ερευνητικής εργασίας του υποψήφιου διδάκτορα και την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας και δεν διακόπτεται με την τυχόν μετακίνησή του ».

IV. Επομένως η απάντηση που αρμόζει επί των τεθέντων ερωτημάτων κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας του τμήματος είναι ότι σε περίπτωση μετακίνησης του επιβλέποντος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1 περ. α του Ν. 2517/97 σε άλλο τμήμα του ιδίου ή άλλου Α.Ε.Ι., ο επιβλέπων χάνει την ιδιότητα αυτή και η αρμόδια Γ.Σ.Ε.Σ. έχει υποχρέωση να τον

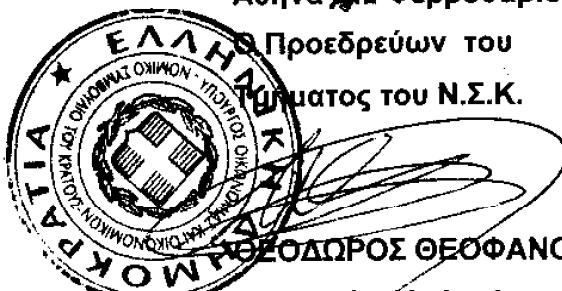
αντικαταστήσει με άλλο μέλος ΔΕΠ του οικείου Τμήματος για να υπάρχει νόμιμη σύνθεση στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή.

ΘΕΩΡΗΘΙΚΕ

Αθήνα 26 Φεβρουαρίου 2003

Ο Προεδρεύων του
Τμήματος του Ν.Σ.Κ.

ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
Νομικός Σύμβουλος

Ο Εισηγητής
ΗΛΙΑΣ ΧΩΝΗΣ
Νομικός Σύμβουλος

GN 645 Ψων.